

Népművészek találkozója Szegeden

A Csongrád megyei tanács és a szegedi városi tanács művelődésügyi osztályai, valamint a Csongrád megyei múzeumi szervezet a tavalyihoz hasonlóan idén is közösen rendezte meg november 29-én és 30-án a déli-alföldi népművészek nagyszabású találkozóját Szegeden.

A Dél-alföldi Népművészeti Találkozó programja kedden délelőtt 11 órakor a megyei tanács székházában Döme Mihálynak, a Csongrád megyei tanács vb. művelődésügyi osztályvezetőjének megnyitójával kezdődik. Ezt követően dr. Katona Imre kandidátus, a Magyar Néprajzi Társaság főtákarát tart előadást. A népművészet kérdéseiről, különös tekintettel a Dél-alföldre címmel. Kedden délután 4 órakor nyitják meg a Móra Ferenc Múzeumban a mintegy 100 népművészeti tárgyból összeállított kiállítást, majd a Népművészeti Találkozó résztvevői Tápé-
ra látogatnak, ahol megtekinthetik a Gyékényes házat. Este fél 7 órakor a tápi népi együttes és meghívott népművészek közreműködésével műsort rendeznek a helyi művelődési otthonban. Másnap, november 30-án délelőtt a megyei tanács háza épületében szakágankénti megbeszéléseket — folklor, néptánc és díszítőművészet témakörben — folytatódik a Szegedre sereglett népművészek programja.

A repülőgép eltért a helyes iránytól

Mi okozta a pozsonyi katasztrófát?

A MALEV névjegyzéke a magyar utasokról

A bolgár IL-18-as utasszállító repülőgép katasztrófájának színhelyéről érkezett legutóbbi jelentések szerint az erős szél és a havazás megnehezítette a szerencsétlenség körülményeit vizsgáló bizottság munkáját.

A katasztrófa csütörtökön délután történt, körülbelül 15 kilométerre a szlovák fővárostól — Pozsonytól. A gép felszállt a pozsonyi repülőtérrel és irányt vett Prága felé. A repülőteretől megközelítőleg 15 kilométerre a gépnek át kellett volna repülnie a Pozsonyt körülvevő Kis-Kárpátok hegyei fölött.

A pozsonyi repülőtér parancsnoksága tagjainak nyilatkozata azt tanúsítja, hogy minden valószínűség szerint a katasztrófa oka az volt, hogy a gép nem az előírt magasságban repült és nekifutott a Kis-Kárpátok erdős lankáinak.

A pozsonyi repülőtér igen jó helyen fekszik. Különösen tavasszal és ősszel sok külföldi légitársaság Prágába, Budapestre, vagy Bécsbe tartó gépei — amelyek kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt nem tudnak ott leszállni — ereszkednek itt le. Ez volt a helyzet csütörtök délután is, amikor több repülőgép szállt le Pozsonyban és itt várta, hogy megjavuljon az idő.

A TABSO bolgár légitársaság gépét az indulás után követték a pozsonyi és a bécsi ellenőrzőtorony radar-rádiólokátorai.

A szakértők előzetes megállapítása szerint a repülőgép eltért a helyes iránytól. Ennek okát vizsgálják.

Budapesten a következő magyar állampolgárságú utasok szálltak fel a MALEV utasnévjegyzéke szerint:

Huber Jánosné (Nádor Márta) egyetemi hallgató, Budapest; Tóth Lajosné külkereskedelmi tisztviselő, Budapest; Kovács Ákos tisztviselő, Budapest; Nagy Miklós villamos mérnök, Budapest; Stanga Antal mérnök, Budapest; Pál Géza osztályvezető, Várpalota; Rakó Ferenc mérnök, Várpalota; Kiszlinger József

Amit lehet Cinkotán, tilos Szegeden

A hordozható fólia alagutak ügye

A probléma, amiről itt szó esik, egyidős a műanyagok alkalmazásával a zöldségtermesztésben. Tudományos és gyakorlati szakemberek bizonyítják: évente érzékeny veszteség éri a népgazdaságot azért, hogy a kertészek kellő szakismeret hiányában általában nem tudják rendeltetésszerűen felhasználni a zöldség-hajtásokat a fóliát. Kezdetleges módszerekkel építik a polietilén lapokból az úgynevezett hajtató alagutakat. Emiatt a műanyag idő előtt elhasználódik, elrothad a nedves talajban. A szél is kikezdi ezeket a sátrakat és gondos vigyázat mellett is széthasogatja a lapokat.

HASZNOS TAPASZTALAT

A probléma megoldására hosszas kísérletezés után jó megoldást találtak a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola szakemberei. Az idén tavasszal a főiskola Soroksári úti telepén bemutatták az első tudományos szakszerűséggel készített hordozható zöldség-hajtató fóliaalagutakat. A hír visszhangra talált Csongrád megyében is. A megyei tanács saját költségén szakemberekből álló népes delegációt indított Soroksárra, hogy a helyszínen tanulmányozzák a fóliaalagutakat.

utak építésének új módszerét. S a szakemberek ma is a kora tavaszi primör zöldségtermesztés nagyobb eredményességét remélik ettől.

A sorozatos tapasztalat-cseré-látogatások után az országban elsőként — még hozzá boszorkányos gyorsasággal — a cinkotai földművesszövetkezet rendezett be egy műhelyt, ahol megkezdtek a hordozható fóliaalagutak készítését. Azóta a Budapest környéki zöldségtermelők, házikert-tulajdonosok és tsz-ek is készen, azonnal felhasználható állapotban kapják meg a műanyagot. A hordozható alagutak hatékonysága is lényegesen nagyobb, mint a helyszínen építetteké. A kertészek az áru állapotának megfelelően naponta időbódabb telepíthetik. Ezzel biztosítják a növények egyöntetű fejlődését. Növekedett a zöldségfélék export-hányada és a „beérkezésben” is értékes napokat, heteket nyertek.

Ilyen ismeretek és előzmények után vállalkozott a Szeged és Vidéke Körzeti Földművesszövetkezet arra, hogy a vele szerződéses kapcsolatban álló termelők részére — azok kívánságára — a cinkotaihoz hasonló műhelyt létesít. Elsősorban a mihályteleki hónapos pirosretek és a kötözött tavaszi sárgarépa hajtásában reméltek az új módszer révén az eddigiekhez képest komoly változást. S e változást az élet követeli. Hiszen, amint Gombos István, a szegedi földművesszövetkezet igazgatójának elnöke elmondotta, hónapos retekéből a tavalyi hatmillió csomó helyett a következő tavaszon kilencmillió csomót kell majd terv szerint felvásárolni, kötözött sárgarépából pedig 6-8 millió csomónyt kellene exportra előállítani. Az eddig alkalmazott módszerek azonban a legnagyobb emberi igyekezettel sem biztosítják a kapott tervek teljesítését.

ELMARADT RENDELET

A műhelyt Újszegeden, a Békert utcában rendezték be, közben szerződést kötöttek a budapesti FERRO-GLOBUSZ Vállalattal félmillió forint értékű műanyag megvásárlására. A vállalat már meg is kezdte a szállítást, amikor, mint derült égből a mennykő csapott be az I. kerületi tanács ipari csoportjának döntése: nem járul hozzá ahhoz, hogy a földművesszövetkezet hordozható fóliaalagutakat gyártson partnerei részére. Az indoklás pedig ez: az 1/1965. (X. 24-es) Kip. Msz. rendelet tiltja, hogy műanyag-feldolgozásra engedélyt adjanak a tanácsok.

A földművesszövetkezet vezetősége szinte bizonyos volt abban, hogy csak félreértésről lehet szó, hiszen a citált rendelet éppen azt segíti elő, hogy a műanyag-készletek ne vesszenek el kézen-közön, hanem elsőrendűen fontos népgazdasági érdekeket szolgáljanak. S e célból a magánkisipart korlátozza. Miután fellebbezést nyújtottak be a megyei jogú városi tanács ipari osztályához, Zombori János osztályvezető is megerősítette: valóban, az említett rendelet téves értelmezéséről van szó. Kérte is az illetékes I. kerületi előadót, vonja vissza határozatát, de ő ezt megtagadta. A megyei jogú városi tanács mégsem tudott változtatni a döntésén, mivel az újabb határozat meghozatalánál már a Könyvtári Minisztérium helyiipari főosztálya kisipari osztályának a véleménye a döntő. Ez az osztály pedig imigyen ítélkezett: valóban helytelenül alkalmazták az említett rendelkezést a szegedi I. kerületi tanácsnál,

mert az elutasítás indoklásához azt az 1949. évi rendeletet kellett volna alkalmazni, amelyik a földművesszövetkezetek hatáskörét szabályozza. E rendelet tartalmazza azoknak a segédüzemeknek a listáját, melyeket a földművesszövetkezetek fenntarthatnak; melyek közvetlenül segítik elő a mezőgazdasági termelést. E listában pedig — akár-hogy nézzük is — nincs benne a hordozható hajtatóház-építés. De hiszen 17 évvel ezelőtt hogyan is tudták volna beszerkeszteni a rendeletbe ezt a passzust, amikor a fóliát, meg a hajtatóalagutakat még nem ismerték hazánkban!

Más szóval: annyi műanyagot lehet felhasználni a zöldségtermesztésben, amennyi csak van, de a célnak jól megfelelő hajtatóalagutakat egyelőre „nem szabad” az anyagból készíteni.

ELVESZETT ÚJTÁS?

Gombos István szerint a hordozható fóliaalagutak négy-öt százalékkal kerültek volna többre, mint a felhasznált anyag értéke. Tehát a kereskedelmi hasznát nem ebből, hanem a meg-növekedett exporttervek teljesítéséből remélték. Magával az elutasító határozattal is egyetértének akkor, ha a tanács egyben gondoskodna arról, hogy más „illetékes” szegedi vállalat kezdje meg a gyártást. Erre azonban nem futotta már az illetékesek erejéből. S most úgy tűnik; a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola okos újítása Szegeden még sokáig tilos lesz, hacsak fel nem oldják idejében a 17 éves rendelet görcsét.

Csepri József

Új intézkedések az anyaggazdálkodásban

Az Országos Tervhivatal anyaggazdálkodási főosztályától kapott tájékoztatás szerint 1967. január 1-től sok kötöttséget feloldanak, s a jelenleginek körülbelül egy-harmadára csökkentik a központi gazdálkodás alá vont anyagfajták számát. A felszabadított anyagokat külön engedélyezés nélkül egyszerű kereskedelmi ügyletek alapján vásárolhatják meg a vállalatok.

A központi gazdálkodás alatt maradó, mintegy 120féle anyag beszerzése is sokkal egyszerűbb lesz. Megszűnnek például a negyedévi kontingensek, s az egész évre engedélyezett tételt bármikor igénybe lehet venni.

Igen jelentős változás lesz az is, hogy bizonyos gazdálkodás alatt maradó anyagok helyett minden külön engedély nélkül más gazdálkodás alá vont cikkeket lehet vásárolni. Az anyagoknak egy részét ugyanis nem mennyiségben, hanem deviza-forintban engedélyezi a Tervhivatal. Bár a gyapot és a gyapjú egyaránt központi gazdálkodás alatt marad, az iparág saját belátása szerint szabja meg, hogy mennyi

gyapjút és mennyi gyapotot használ fel, a lényeg az, hogy a textil-alapanyagok deviza-forintban megjelölt kontingensét ne lépje túl. Hasonló módszert alkalmaznak több más alapanyag beszerzésénél is.

Egymillió badacsonyi palack

A Badacsonyi Állami Pincegazdaság palackozójában az év végére készülnek. Karácsonyra és szilveszterre csaknem egymillió üveget töltenek meg Csopak, Somló, Badacsony, Balatonfüred, Sopron és Mór világhírű borraival. A hagyományos borok mellett hat új borkülönlegességgel jelentkeznek. Az év végén hozzák forgalomba az Aranyhíd és a Tihanyi Rege nevű édes, 16 fokos desszert borokat. A szürkebarát ízét kedvelő, de a badacsonyinál keményebb borokat szerető fogyasztóknak szerez örömet a Csobánci Szürkebarát.

A vállalat eredménye: több hypo

Köztudomású, hogy a sok sem elég a keresett népszerű tisztítószerről, a hypóból. A gyártó üzem, a Szegedi Magfeldolgozó és Vegyi Vállalat dolgozó is tudatában vannak, hogy a lakosság mennyire igényli ezt a fontos tisztítószeret. Korábban a pártkongresszus tiszteletére felajánlást tettek, hogy túlteljesítik november havi tervüket, s az előírt mennyiségen felül 70 ezer 7 decis üveget töltenek meg hypóval. Azt is megígérték, hogy a többletet — ami 86 ezer forint termelési értéket jelent — nem új munkaerő alkalmazásával,

hanem teljes egészében a termelékenység növelésével fogják előállítani.

Tegnap este műszak végzetével örömmel jelentették a vállalat munkásai, hogy kongresszusi próbafelajánlásukat az utolsó üvegig legyártották. Ezzel már teljesítették is idei belkereskedelmi tervüket; 2 millió 51 ezer üveggel állítottak elő Csongrád, Békés és Bács megyei értékesítésre. Mindez természetesen azt is jelenti, hogy továbbra is javul a három megye ellátása, hisz idén még jelentős túlteljesítés várható a Vegyipari munkaskollektívától.

Példák a korszerű képzőművészeti nevelésre

Ötletek és eredmények

Jól emlékszem az általános iskolai ásitóan unalmas rajzóraira, ahol némi eredményt csak az ügyesek tudtak fölmutatni. Azok, akik a kockát és a vázát a valódihoz leginkább hasonlóan rajzolták. A többiek csak néztek. De látni nem tanították őket senki. Hiányzott az idő, az eszközök, a módszer.

A köcsög formájától a viselkedésig

Szűcs Árpádné Kovács Margit nemcsak rajzot tanít a Zrínyi Ilona általános iskolában. Maga is művész. Nagyon jól tudja tehát, hogy az alkotás öröme olyan hatalmas mozgatóerő, amivel a tanári buzdítás nem érhet fel. Rajzórái érdekesek, sokrétűek, alkalmassak arra, hogy a tanulók érdeklődését felkeltse a grafika és festészet iránt.

Aki tehát többre vágyik, az jár az iskolai szakkör foglalkozásaira is. Sokan vannak! Minden gyerekben él az önkifejezés vágya. Érdekes, hogy a szakkörön nem mindig az iskolai legügyesebbek dolgoznak a legeredményesebben. A kis Bón Attila például, aki nem tartozik a legjobb tanulók közé, óriási lelkesedéssel és buzgalommal dolgozik a szakkörben. Balda János képzelete is úgy meglendült, hogy otthon új módszereket is kitalált, kormozott üveglapra karcolt rajzot, és arra nyomja a papírt. Mocsár Gáborra is jó hatással van a képzőművészeti szabadsága. Mióta szakkörre jár, iskolai rajzai is szebbek, formásabbak. Károlyi Tamás és még három társa pedig már kiállítók: a budapesti Iparművészeti Múzeumban rendez-

zett országos gyermekrajzkiállításon szerepelnek munkáik.

Nem művészek képzése lett a cél természetesen, hanem a képzőművészetekben jártas, jó ízlésű és kritikai érzékű tanulók nevelése. Már a rajzórán, a köcsögök és egyéb feladványok rajzolásán kívül azt is megtanulják, hogyan alakítsák környezetüket, ruházatukat, s mindez később megjelenésükre, viselkedésükre is visszahat.

De hát milyenek is azok a módszerek, amelyekről néhány kislány és kislány ennyi mindent megtanul?

Krumpli és viaszgyertya

A gyerekek otthonról burgonyát, selyem- és vászonhulladékokat visznek az iskolába, meg régi gombokat, kavicsot, raffiát. A szakkörben aztán földolgozzák: a kettémetszett burgonyából zsebkész és festék segítségével dúc készül, amivel rajzlapra lenyomatokat készítenek. A textíliából kötött vagy négerbatik eljárással terítők és kendők lesznek, de megtanulják a sokkal bonyolultabb viaszos lefedésű jávai batiktechnikat is. Mozaikot raknak papírból, később csempedarabkákból cementbe is. Monotípiát készítenek több szín-

nel, de tervezik levélmontázs és magmozaik készítését is.

Már most tessék elképzelni annak a gyereknek az örömet, aki egy többkevesebb fáradsággal megtanult eljárást „végtermékét” mondjuk egy szép batikolt asztalterítőt visz haza szüleinek karácsonyi meglepetésül! Igaz, hogy a terítő mellett a szülőknak esetleg azt is tudomásul kell venniük, hogy gyermekük esetleg kifogásolja a holdfényes, őzikek falvédőt.

Ha a tanár művész

Nem akarom azt mondani, hogy minden művész tanítson. De ha a rajztanár egyben művész is, az jó, ez azt hiszem, az elmondottakból is kiderül. Jó a gyerekeknek, mert a tananyag mellé gazdagabb, színesebb látásmódot is kapnak, és a művészek is, mert állandó kapcsolatban él a legfogékonyabb közönséggel, az ifjúsággal. Nem véletlen, hogy a régi mesterek kőre iskolai alakult, a közös munkában, közös műhelyben egymás kifejezőmódját gazdagították, termékenyítették.

Ezeknek a gyerekeknek, bármilyen pályát válasszanak is, már nem lesz ismeretlen az alkotómunka öröme és a művészetek világa.

Kulka Eszter

A Délmagyarországi Áramszolgáltató Vállalat központi épülete körüli járdágon dozást munkákra

munkaerőt keres,

Átlagos napi 1 órai elfoglaltsággal. Jelentkezni: Klauzál tér 9. Munkaügyi osztály. S. 3

5. EPFU szegedi kirendeltsége

rakodó-munkásokat

vesz fel. Jelentkezés Szeged Ösz. u. 4. K. 15 120